

Parveen Kumar v. State of Punjab (Harbans Lai, J.)

ਮਿਤੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 1973 ਦਾ ਕੋਡ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਚਿਲਡਰਨ ਐਕਟ, 1974, ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਚਿਲਡਰਨ ਐਕਟ, 1974, 1 ਮਾਰਚ, 1974 ਦੇ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, - ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ SO 21/HA/74/S.1/74, ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ, 1974 ਦੁਆਰਾ। ਧਾਰਾ 254 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਚਿਲਡਰਨ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 1973 ਦਾ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 254 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ, ਜੇ., ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਈਸ਼ਵਰ> (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 254 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ। i

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰੋਹਤਾਸ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ 1973 ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਐਕਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ, ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 1 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ., ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸੀ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1978 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 878

ਕਤਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ 1978 ਦਾ 9 .

23 ਜਨਵਰੀ 1979

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ XLV)- ਧਾਰਾ 303— ਦਾ ਘੇਰਾ — 'ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ' ਸੁਣਾਈ ਗਈ—ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਪੈਂਡਿੰਗ—ਸੈਕਸ਼ਨ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ— ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ—ਕੀ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 303 ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਤਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਪਰਾ 17)।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੀ. ਐੱਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ। 29 ਨਵੰਬਰ 1978 ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ :-

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

23 ਜਨਵਰੀ, 1979 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੀ. ਐੱਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 23 ਮਾਰਚ, 1979 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

26 ਜੁਲਾਈ, 1978 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

Parveen Kumar v. State of Punjab (Harbans Lai, J.)

ਰਾਜ ਲਈ ਐਸ.ਕੇ. ਸਿਆਲ, ਏ.ਏ.ਜੀ.

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ, ਜੇ.

(1) ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 303 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਅੰਦਰਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ, ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ"।

ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਪਰਵਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, ਇੱਕ ਕਤਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2 ਨਵੰਬਰ, 1977 ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 1978 ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 440 ਰਾਹੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 28 ਮਾਰਚ, 1978 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਕਤਲ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 20 ਨਵੰਬਰ, 1977 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 26 ਜੁਲਾਈ, 1978 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ (1978 ਦਾ ਕਤਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 9)। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਵੱਲੋਂ 1978 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 78 ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 29 ਨਵੰਬਰ 1978 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ (ਦੂਜਾ ਕਤਲ) ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

"ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"?

ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 303, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ "ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅੰਤਮ ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਅੰਤਮ" ਹੈ। ਜੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਓਪਰੇਟਿਵ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਟੇਬਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਭਾਵੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਜੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਦਲੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ., (ਹੁਣ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ) ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੇਅਰਟ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਰਣਾ. ਧਾਰਾ 303 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਡੂੰਘੀ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(3) ਦਲੀਲ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰੋਹਿਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 18 ਮਈ, 1972 ਨੂੰ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ।, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਤਹਿਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 7 ਫਰਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ

Parveen Kumar v. State of Punjab (Harbans Lai, J.)

ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਸੇ ਅਸੰਗਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਹਿਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰੀਖਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ:

“ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 24 ਜਨਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੇ ਰੋਹਿਤਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਇਆ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1976 ਐਸਸੀ 133.

ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਰੁਣ ਭਾਰਗਵ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ, ਉਸਨੂੰ 18 ਮਈ, 1972 ਨੂੰ 1972 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ 'ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ' ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਾਈ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ 27 ਫਰਵਰੀ, 1974 ਨੂੰ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਠੀਕ ਉਸੇ ਦਿਨ ਰੋਹਿਤਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸੇ ਬੈਚ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਠੀ ਰੋਹਿਤਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਰੁਣ ਭਾਰਗਵ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਠੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੋਹਿਤਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਰੁਣ ਭਾਰਗਵ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਤਾਂ ਰੋਹਿਤਸਿੰਘ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ, ਉਹ ਅਰੁਣ ਭਾਰਗਵ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ।

(4) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈਗਰ ਕੋਰਟ 4 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਥਾ ਰੋਹਿਤਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

"ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਾਢੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਉਸ ਕੇਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਤਲ ਉਦੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਅਮਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਲਈ ਡਿੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ., ਨੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਸਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਭਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖੇ:

1. ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
2. ਜਦੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਤੇਲ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ;

3. ਜੇਕਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੱਡਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ, ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ; ਅਤੇ
4. ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਉਹ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

Parveen Kumar v. State of Punjab (Harbans Lai, J.)

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 303 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਇੱਕ ਓਪਰੇਟਿਵ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਬਲ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 303 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ।”

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦਰਚੂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਭਾਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ

ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ "ਤੂਟੀ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ”। ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਦੋਂ ਦੂਜਾ ਕਤਲ ਕੇਸ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਹਿਤਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਸਰਕਾਰੀਆ, ਆਈ ਜੇ., ਉਸ ਦੇ? ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਡੂੰਘੇ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ "ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਇੱਕ ਵਾਕ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅੰਤਮ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅੰਤਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮਹਾਂਦੋਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਮਹਾਂਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਅਧੀਨ ਮੌਤ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੈਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਭਾਗ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

“ਮੈਨੂੰ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ, ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਉਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, - ਇਹ ਵਾਕੰਸ਼ 'ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ' ਸਿਰਫ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਤਪਾਦ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅੰਤਮ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਬੇਲੋੜੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(7) ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਪਰਾਧ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਹਾਂਦੋਸ਼, ਪਾਸੇ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਸ਼ਰਤੀਆ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ, ਪਹਿਲੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਤਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ

ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋਗੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਦੀ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ। ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਹਾਦੋਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਅਜੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਤਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਮਹਾਦੋਸ਼ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ, ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(8) ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੀ ਰਾਏ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਤੀਸਾ ਰਾਜ, ਬਨਾਮ ਸੁਧਾਂਸੂ ਸੇਖਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਾਰ ਕੀ ਹੈ ਇਸਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ, ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਹੈਲਬਰੀ ਐਲਸੀ ਦੇ ਅਰਲ ਨੇ ਕੁਇਨਵ ਬਨਾਮ ਲੈਦਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ।

(3)।

ਐਲਨ ਬਨਾਮ ਫਲੱਡ (4) ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਆਮ ਪਾਤਰ ਦੇ ਦੋ ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ ਜੋ ਮੈਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਨਿਰਣਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਸ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ

ਸਾਧਾਰਨਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਫੀਸ ਐਕਸਪੋਜ਼ਨਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਮੀਕਰਨ ਪਾਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਦੂਸਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਤਰਕ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧੀ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੋਡ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਰਕਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।'

ਇਧਰ-ਉਧਰ ਕਿਸੇ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਵਾਕ ਕੱਢਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

(9) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੋਹਿਤਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। 303, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਬੈਚ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਮਿਤੀ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ, ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ, ਅਪਰਾਧੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਲੀਬਿਤ ਸੀ। ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ., ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ:

"ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੇਸ, ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ., ਦੇ ਦੋਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, -

"ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਅਗਲੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।"

Parveen Kumar v. State of Punjab (Harbans Lai, J.)

ਸਰਕਾਰੀਆ, ਜੇ., ਪੈਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, -

“ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਰੀ ਲਿੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਨਮ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਿੱਸੇ! ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(2) IR 1968 SC 647

(3) 1901 AC 495

(4) (1898) AC 1.

(10) ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ 1 ਥਰਲੀ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੁਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਨੁਕਸਾਨ ਰਿਕਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਈ ਗਈ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭੁਲੇਖੇ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਧਾਰਾ 415 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"415. (1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ, (ਏ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 134 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ

ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕਾਉਂਟ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਾਸ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਰਟੀਕਲ 132 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 134, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਾਸ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

(11) ਦੇਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ।

(12) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਇੱਕ ਦੰਡ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਵਿੱਚ "ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ" ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ! ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਹਾਂਦੋਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ

Parveen Kumar v. State of Punjab (Harbans Lai, J.)

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 203, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਹਸਤੀ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਿੱਖੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 303, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉਪਾਅ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ, ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਵੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਕੇਸ. ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜਾ ਕਤਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ।

(13) ਸ਼ੇਖ ਅਦੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (5), ਅਤੇ ਸੁਨੀਲ ਬਤਰਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, (6) 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

(14) ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਧਾਰਾ 401, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1898 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਮਾਫੀ ਦੇ ਕੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 303, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਵੇ

(5) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 1485

(6) ਏਆਈਆਰ 1978 ਐਸਸੀ 1675

ਕੋਡ, ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਲਈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਆਖਰ 'ਤੇ, ਉਸੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 401, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਰਤ

ਨਾਲ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਉਹ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 401, ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੀ। "

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ:

"ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ, ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜੀਵਨਦਾਇਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - "ਜੇਕਰ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੇ ਘਾਤਕ ਕਲੰਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ।"

(15) ਸੁਨੀ ਸੁਨੀਲਰ ਬੱਤਰਾ ਦਾ ਕੇਸ *M(supra)*, S ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਦੋ ਕੈਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਐਕਟ, 1894 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 30 ਅਤੇ 56 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਕੈਦੀ" ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 415 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਦੇਸਾਈ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੱਲ ਕੀਤੀ:

Parveen Kumar v. State of Punjab (Harbans Lai, J.)

ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ ਕੈਦੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਉਹ ਕੈਦੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅੰਤਿਮ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(16) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ 1 ਵਰਲਡਵਾਈ 1 f3 ਅੰਤਰ ਹੈ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਲੱਗ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਕੋਈ ਅਟੱਲ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫਾਂਸੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੈਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਅਤੇ "ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਘੇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(17) ਉਪਰਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਦਰਭ ਅਧੀਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 303, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ) ਕੋਡ ਵਿੱਚ "ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਧੀਨ ਹੈ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਪੜਾਅ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਅਪੀਲ ਹੁਣ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ।

ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ. —ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੀ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਜੇ. —ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ

ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ